

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ วันนี้วันพระ เพราะเราเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา หลวงตาบอกว่า คนเราไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่ง สันติภาพ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งสัจจะความจริง สัจจะความจริงอันนี้จะรื้อค้นขึ้นมาได้ใน หัวใจของเรา ในหัวใจของเราที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

แต่ในศาสนาต่างๆ ไปอ่อนวอนขอเอา ขอให้พ้นจากข้างนอก ถ้าขอให้พ้นจากข้างนอก ตัวเรา ไม่ต้องทำใจ ถ้าตัวเราไม่ต้องทำอะไร เราขอ เราอ่อนวอนสิ่งใดได้สมความปรารถนา สมความ ปรารถนานั้นเป็นสมความปรารถนาของโลก ต้องการได้สมความปรารถนา

แต่เวลาในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาทำบุญกุศลๆ มันสมความ ปรารถนาใหม่ คนเราทุกข์คนเรายาก เราไม่ต้องการเผชิญกับความทุกข์ความยากอันนั้น เราจะ เผชิญกับความสุขๆ ใจ แต่ความสุขขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิมุตติสุขๆ ในใจของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ประเสริฐตรงไหน

ประเสริฐตรงที่นางพิมพาให้สามเณรรักษาไปขอสมบัติจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า ไปขอราชบัลลังก์ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิจารณาแล้ว ถ้าเป็นกษัตริย์ ขึ้นมามันก็ต้องปกครองบ้านเมืองไป ก็ต้องตายไป แต่ถ้าเป็นสมบัติอริยทรัพย์ สมบัติที่เป็นสัจจะ ความจริงในใจ ถึงให้พระสารีบุตรบวชสามเณรรักษา นี่สมบัติอันนี้ๆ ใจ พระพุทธศาสนา สมบัติในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมบัติในใจของเราใจ ถ้าเรารื้อค้นอันนี้ๆ รื้อ ค้นสัจจะความจริงอันนี้ขึ้นมา พระพุทธศาสนาสอนลงที่นี่ สอนลงที่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจิโก คือคน คนนั้นเป็นคนดี หัวใจดวงนั้นเป็นหัวใจที่ดี ถ้าทุกๆ หัวใจเป็นหัวใจที่ดีทั้งหมด เป็นคนดีทั้งหมด โลกมันจะมีความสุขมากๆ

โลกที่มีความทุกข์วุ่นวายกันอยู่เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากของคน คนมักมาก อยากใหญ่ พอกคนมักมากอยากใหญ่ใช่ไหม เราพูดประจำ มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่าง

หนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง นี่เป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ เวลาเราคิด เราคิดออกย้อนในใจของเรา เราไม่กล้าพูดออกมาหรอก เวลาพูดออกมาพูดแต่คำสวยหรูทั้งนั้นเลย แต่เวลาจะทำขึ้นมา ทำไม่ได้ไง มันขัดขวางในหัวใจไปทั้งหมดเลย มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาดขึ้นมาแล้ว วันนี้วันพระ พระคือผู้ประเสริฐ มันประเสริฐที่ไหน ประเสริฐที่ในพุทธะไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนะ สั่งพระไว้ ถ้าท่านนิพพานไปแล้ว เวลาจะระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอานนท์ถามว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว พระเวลาจะระลึกถึงจะไปหาที่ไหน

ให้ไปที่สังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไปที่ท่านเกิด ไปที่ท่านตรัสรู้ ไปที่ท่านปฐมเทศนา ไปที่ท่านนิพพาน

เวลาคนไปอินเดียกันแล้ว แหม! ปลื้มใจๆ เลย แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้หายใจเข้านิกพูท ให้หายใจออกนิกโธ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอยู่กลางหัวใจของเรา นี่ พุทธะ ผู้เบิกบาน พุทธะสว่างไสว พุทธะส่องใส เราจะเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ เราจะไปสัมผัสกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยศรัทธา เวลาสัมผัสกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเพียรของเรา ถ้าความเพียรของเรา เราเราได้สัมผัส

ถ้าจิตใจดวงใดทำความสงบของใจเข้ามาได้ หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าใครทำสมาธิได้ พออยู่พอกิน พออยู่พอกินเพราะมันมีความสุขไง

ทุกคนนะ เราเป็นชาวพุทธ แต่เราก็ถามว่านรกมีหรือเปล่า สวรรค์มีหรือเปล่า บุญมีจริงหรือ บาปมีจริงหรือ เราจะถามเขาทั่วไปหมดเลย เพราะศรัทธาเรายังคลอนแคลนไง ถ้าจิตใจดวงใดทำความสงบของใจเข้ามา พอใจเข้าไปได้สัมผัสพุทธะ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ นั้นนะ ถ้าจิตมันสงบแล้วมันเชื่อมั่น นี่ไง มันเป็นอย่างนี้เอง

เวลาคนของเรา ตัวคนมันเหมือนวัยรุ่น มองหน้าไม่ได้เนาะ มองหน้ามันไม่ยอม ทุกอย่างไม่ยอม ไปทักดูมันนะ ใจแล้วตัวคนจริงๆ มันอยู่ไหนละ

คนเราเกิดมามีกายกับใจนะ ที่เราปากกัดตีนถีบกันอยู่นี้ หาปัจจัยเครื่องอาศัยมาเลี้ยงร่างกายนี้ แต่เลี้ยงร่างกายนี้ด้วยเรามีหัวใจ หัวใจมันต้องการธรรมะ ต้องการอาหารของมันเหมือนกัน หัวใจที่หิวโหย แล้วแสวงหาขึ้นมาเพื่อเลี้ยงร่างกายขนาดไหน หัวใจมันยิ่งหิวโหยมากขึ้น มันหิวโหยมากขึ้นเพราะสิ่งใด หัวใจหิวโหยมากขึ้นเพราะมันอยากได้มากขึ้น

เราพยายามจะเลี้ยงมัน เลี้ยงนะ มันยิ่งหิวยิ่งโหย ยิ่งกระหายมากขึ้นตลอดไป แต่ถ้ามันจะอิ่มเต็มของมัน พุทโธ เราทำบุญกุศลของเราให้หัวใจมันอิ่มเต็ม ถ้าหัวใจ ทำบุญกุศลให้บุญกุศลในหัวใจของเรา เราพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าจิตสงบได้ นั่นละตัวจริงของมัน ถ้าตัวจริงของมัน นี่ตัวตลกๆ ใจ

เวลาวัยรุ่นนทิกฎุมานะ มองหน้าก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ มันว่ามันใหญ่มันโตทั้งนั้นนะ แต่ไม่รู้จักตัวเองทั้งนั้นเลย ไม่รู้จัก แล้วเราก็ไม่รู้จัก ชีวิตนี้คืออะไร ถ้าคนทำความสงบของใจได้ ไม่สงสัยเรื่องนรก ไม่สงสัยเรื่องนิพพาน ไม่สงสัยเรื่องบาปบุญคุณโทษ ไม่สงสัยใดๆ ทั้งสิ้นเลย เพราะมันเข้าไปรู้ตัวมันเองใจ เข้าไปเห็นตัวจิตเดิมแท้ใจ ถ้าเห็นจิตเดิมแท้ มันเข้าใจสิ่งนั้นเลย ตัวนี้สำคัญมาก ถ้าสำคัญ นี่ใจ เราไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราจะเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยทาน ทานของเรา เรากกราบ เราทำบุญกุศล ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาเราถือศีลขึ้นมา ถือศีลเพื่อความปกติของใจ ถ้าเราทำสมาธิขึ้นมาได้ เราจะเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นี้ใจ ถ้าเราไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นี้ สัจจะความจริงที่นี้ เราจะเลี้ยงหัวใจของเรา ถ้าเลี้ยงหัวใจของเรา

คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สมบัติสามเนรราหุลๆ ให้พระสารีบุตรบวชให้ แล้วให้พระสารีบุตรสั่งสอนขึ้นมา สั่งสอนขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ถ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา สามเนรราหุลไม่เคยไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยทำให้สมบัติไม่ดี ไม่เคยต่อว่าเลย มีแต่ชื่นชม มีแต่สามเนรราหุลนี่นะ เข้าขึ้นมา กำทรายขึ้นมากำหนึ่ง แล้วว่า “เราจะหาความรู้ให้เหมือนดั่งเม็ดหินเม็ดทรายนี้” ท่านเป็นคนชวนชวายเป็นมาก ท่านเป็นพระอรหันต์แล้วนะ เป็นพระอรหันต์ตั้งแต่เป็นสามเนร แล้วท่านยังชวนชวายเป็นมาก ศึกษาของท่านเพื่อความรู้ความเห็นของท่าน แล้วท่านชวนชวายเป็นตลอด

นี่เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธๆ พระพุทธศาสนาสอนถึงความสุขวิมุตติสุขอันนั้น เวลาบอกว่าเราทำบุญกุศลกัน จะไปนิพพาน โอ้อโฮ! มันยาวไกล แต่เวลาทุกข์ เราไม่ต้องการ ทุกข์

เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ดับไป ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แล้ววิธีการดับทุกข์ๆ ทุกคนก็อยากมีความสุข ถ้าอยากมีความสุข คุณ เวลาคนชราคร่ำคร่าขึ้นมา ก็ไปวัดไปวา ไปวัดไปวาไปทำไม ประเพณีวัฒนธรรมเขาไปวัด ไปจำศีล ไปจำศีลแล้วไปได้อะไรมา

แต่เวลากรรมฐานเรา อยู่บ้านก็ได้ อยู่วัดก็ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เราจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือเราจะอุปัฏฐากหัวใจของเรา เวลาเราจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือเราจะค้นคว้าหาพุทธะในใจของเรา ถ้าเราค้นคว้าหาพุทธะในใจของเรา

หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ นี่เป็นพระนามขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธะเป็นชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทโธ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธนั่นชื่อ แต่ตัวจริงๆ ตัวจริงๆ ตัวเป็นๆ ที่เราจะสัมผัสได้ ตัวที่สัมผัสได้คือความรู้สึกของเรา ถ้าเราสัมผัสได้ นี่ปัจเจกตั้ง สันทิภูฏิกโก หัวใจของใครก็หัวใจของคนคนนั้นใจ หัวใจดวงนี้ ปฏิสนธิจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่รู้ไม่เห็น เวลาเกิดมาแล้วพ่อแม่บอก

ถ้าเวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทำไมมันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะล่ะ

สิ่งที่มันเวียนว่ายตายเกิดเพราะบุญกรรมของเขา บุญกุศลส่งเสริมขึ้นมาให้เกิดมีบุญกุศลให้เกิดคาบซ้อนเงินซ้อนทองมา เวลา มีบาปอกุศล เกิดมาทุกข์จนเจ็บใจ เป็นทุกข์เจ็บใจ แต่ก็เกิดมาเหมือนกัน เป็นญาติกันโดยธรรมๆ เพราะมีปากมีท้องเหมือนกันใจ เกิดมาแล้วก็ต้องปากกัดตีนถีบเพื่อหาเลี้ยงชีพของเราเหมือนกันใจ ถ้าหาเลี้ยงชีพของเรา นี่เลี้ยงชีพเพื่อดำรงชีวิตนี้เลี้ยงชีพไว้ทำไม เลี้ยงชีพไว้แสวงหาทุกข์ไข้ไหม เลี้ยงชีพไว้ประพฤติปฏิบัติไข้ไหม เลี้ยงชีพไว้เพื่อจะพ้นจากทุกข์ไข้ไหม เลี้ยงชีพแล้วเราทำอะไรต่อไปล่ะ

แต่เราทำต่อไป ถ้าเรามีสติปัญญา สติปัญญาเกิดขึ้น นี่อำนาจวาสนาบารมีของคน เพราะคนคิดใจ คิดอย่างไรทำอย่างนั้น คนคิดอย่างไร แสวงหาสิ่งใด เขาจะแสวงหาประโยชน์ของเขา แล้วถ้าคนเขาแสวงหาทรัพย์สมบัติเขาไว้ เขาแสวงหามาแล้ว เขามีทรัพย์สมบัติมหาศาลเลย

ไอ้เราแสวงหาเดินไปเดินมา เดินจงกรมไง นั่งสมาธิภาวนาไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้อะไรเลย...ไม่ได้อะไรเลยก็ไม่ใช่เป็นการรุกรังไง ถ้าไม่ได้อะไรเลยเป็นผู้ทรงศีล เวลาบอกว่าเราทุกข์เราจน

ถ้าโยมมีศรัทธามีความเชื่อมาบวชเป็นพระ เข้าขึ้นมาบิณฑบาตเลี้ยงชีพโดยชอบ เลี้ยงชีพโดยชอบขึ้นมา เลี้ยงชีพมา เราบิณฑบาตมา สิ่งที่ต้องศรัทธาพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ ฆราวาสเขา เขายากได้บุญกุศลของเขา เขาต้องเลี้ยงชีพของเขาเหมือนกัน เขาหุงหาอาหารของเขา มา ข้าวปากหม้อตักใส่บาตรใส่ผู้ทรงศีลไปด้วยเจตนา ด้วยบุญกุศลของเขา ด้วยความเชื่อของเขา มันสะอาดบริสุทธิ์ใจ

เราก็เลี้ยงชีพด้วยปณิธาน สมณะไม่มีอาชีพทางโลก เราเลี้ยงชีพด้วยปณิธาน เลี้ยงชีพด้วยการศึกษา การศึกษาเรียนรู้นั้นมาเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพกลับมาแล้วโยมมีศรัทธามีความเชื่อ นี้ภักตอาหารตามมา ตามมาแล้ว เวลาตัก ให้พระได้สัมผัสใจ ให้พระได้สัมผัส ให้พระได้เห็น ตามันได้เห็นรูป ความคิดจินตนาการของมันเวลาตักอาหารใส่บาตร ให้เขาขยับแข้งของเขา ให้เขามีสติปัญญาของเขา

เวลานั้นอาหารไปแล้ว ทำภักตกิจเสร็จแล้ว เวลาไปเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าจิตมันไม่สงบๆ นั่งแล้วมันง่วงเหงาหาวนอน นั่งแล้วมันทำอะไรไม่ได้ใจ มันก็ย้อนกลับมาแล้ว เวลาตักอาหารเสร็จแล้ว ปฏิสังขยา โยๆ จะนั่งสิ่งใดต่างๆ เข้าไป มันมีไขมันไหม มันเป็นอาหารอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียดไหม

อาหารอย่างหยาบๆ สิ่งที่เป็นเนื้อสัตว์ อาหารอย่างกลางก็ผสมกัน อาหารอย่างละเอียด ข้าวเปล่าๆ ถ้าเราฉันเข้าไปแล้วไปเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา จิตมันสงบไหม ถ้าจิตไม่สงบ ถ้ามันโง่งง โง่งงเพราะเหตุใด มันต้องค้นคว้าหาเหตุผลทั้งนั้นนะ

นี่เหมือนกัน เรามาทำบุญกุศลของเรา เราก็ค้นคว้าหาเหตุผลของเรา ทำไมเรามาทำบุญของเรา เรามาทำบุญของเราเพราะเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ในเมื่อจิตใจของเรายังมีคอบอดอยู่ไง เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าผู้ที่ให้ทาน ผู้ที่ให้เป็นผู้ให้ ผู้ที่ให้มันสูงกว่าผู้ที่รับ แล้วเราจะให้ผู้อื่น เราให้ไม่หลง เราไปให้ผู้ทรงศีล เราถึงไปวัดไปวาไง เพราะเรายืนยันได้ว่าท่านไม่มีอาชีพ ท่านถือทรงศีลของท่าน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เราเลี้ยงชีพ

อย่างนั้น เราเสียดสละของเรา เสียดสละเพื่อจิตใจของเรา แล้วเสียดสละแล้วได้ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้

ให้ธรรมเป็นทาน เวลาทำให้ปัจจัยเครื่องอาศัย ครูบาอาจารย์ท่านให้ธรรมๆ ท่านเตือนสติก็พูดเรื่องชีวิตนี้ พูดเรื่องจิตนี้ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ แต่การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันบุญพาเกิดๆ ถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐๆ ใจ มันประเสริฐที่ไหน ประเสริฐที่มีสติมีปัญญา ถ้ามีสติมีปัญญา มันแสวงหา แสวงหาทรัพย์สมบัติของใจ ทรัพย์สมบัติของใจ เงินทอง ทรัพย์สมบัติ กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันอยากได้ แต่ใจมันอยากได้อะไรล่ะ ใจมันอยากได้ศีล ได้สมาธิใจ ถ้าใจมันอยากได้ พอได้สิ่งนั้นแล้วมันเข้าถึงใจ พอใจมันสำรอกมันคายสิ่งที่มันวิตกกังวลได้ มันเป็นอิสระ

สมาธิคือความไม่พาดพิงอารมณ์ แต่จิตเรานั้นมีอารมณ์ คุณติ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณแล้วมันพาดพิงกับอะไร มันพาดพิงกับอะไร พาดพิงกับอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เราพุทโธๆ จนมันเข้าไปเป็นอิสระใจ ถ้ามันเป็นอิสระ มันไม่พาดพิงสิ่งใด นี่ใจ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แต่เราไม่เคยเห็น ทั้งๆ ที่อยู่กับเรา ทั้งที่เป็นต้นเหตุนะ ปฏิสนธิจิตเป็นต้นเหตุให้เป็นสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันก็จากจิตดวงนี้ไปเป็น จิตดวงนี้ๆ จิตดวงนี้ไม่เคยตายๆ มันได้สะสมของมันมาใจ เพราะมันได้ทำบุญกุศลของมันมา มันถึงมีความรู้สึกนึกคิดแบบนี้ใจ คนที่คิดดีๆ คิดดีๆ เพราะมันได้สร้างสมมันมา พระโพธิสัตว์คิดแต่เรื่องดีๆ ใจ ถ้าเป็นเทวดาๆ คิดแต่ของล้างจองผลาญเขาใจ ถ้าความคิดจองล้างจองผลาญทุกภพทุกชาติ มันก็คิดจองล้างจองผลาญเขาตลอดไปใจ

แต่ถ้ามันคิดดีของมัน มันคิดดีๆ ของมัน มันโดนกระทำอย่างไรมันก็ให้อภัยกับเขาใจ ให้อภัย จิตใจที่มันประเสริฐ จิตใจที่มันดีใจ ถ้าจิตใจที่ประเสริฐ ที่มันดี แล้วจิตของเราที่มีทั้งดีมีทั้งเลวในหัวใจของเราใจนี้ใจ ถ้ามีทั้งดีทั้งเลวในหัวใจของเรา เราเสวยสิ่งใดล่ะ ถ้าเราเสวยสิ่งใด เราก็จะเป็นนิสัยอย่างนั้น เราถึงมาจำศีลใจ เราถึงมาศีลมีธรรมขึ้นมา

ถ้ามันคิดขึ้นมา มโนกรรมๆ สิ่งนี้ไม่ดีๆ มีสติมีปัญญา คนฉลาดขึ้นใหม่ ถ้าฉลาดขึ้น ถ้ามันรู้เท่าทันหัวใจของคน รู้เท่าทันความคิดของตน แล้วถ้ามันมีความคิดที่ไม่ดี ความคิดที่ไปเอาแต่โทษ ความคิดที่เอาแต่ภัยเข้ามาใส่ตัวเรา เราก็จะยับยั้งได้ เราชนะความคิดเรา เห็นใหม่ ถ้าชนะความคิด ชนะความคิดด้วยอะไรล่ะ ด้วยสติด้วยปัญญาของเราใจ ด้วยสติปัญญา

เราไปศึกษาที่ไหน ครูบาอาจารย์คอยบอกคอยเตือนขึ้นมา มันก็เรื่องครูบาอาจารย์คอยบอกคอยเตือนทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเรามีสติปัญญารู้เท่าทันตัวเราเอง เราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาใหม่จิตใจของเราโตขึ้นมาใหม่ พระอรหันต์ๆ ไปอยู่ในป่าในเขาขึ้นมาต้องคิดด้วยตัวเอง ต้องดำรงชีวิตด้วยตัวเอง มันต้องพัฒนาของมันขึ้นมาไง ถ้าพัฒนาขึ้นมาแล้ว ดำรงชีพของเราก็ได้ เรามีประสบการณ์ของเรา แล้วเรายังมีสติปัญญารักษาหัวใจของเราได้ด้วยไง

ถ้าเรารักษาหัวใจของเราไม่ได้ มันเหมือนไฟเผากลางหัวใจนะ แต่ถ้าเรารักษาหัวใจของเราได้ พุทโธๆ มันละเอียดขึ้นมา ละเอียดขึ้นมาคือจิตมันเกาะพุทโธ เกาะพุทธานุสติ เป็นคำบริกรรม เกาะพุทธานุสติ มันมีที่เกาะที่พึ่งที่อาศัย มันก็มั่นคงของมันแล้ว แล้วพอมันมีที่พึ่งที่อาศัยเกาะของมันนะ เกาะพุทโธจนละเอียดเข้าไป จนมันจะพุทโธไม่ได้ มันจะพุทโธไม่ได้ ตัวมันมั่นคงมาก ตัวของจิตมันเป็นอิสระ มันไม่ต้องพาดพิงสิ่งใดเลย ไม่พาดพิงแม้แต่พุทโธ ถ้าไม่พาดพิงพุทโธแล้ว มันจะเป็นอิสระแล้ว มันจะเป็นสัมมาสมาธิแล้ว ใจเราก็แปลกประหลาดอีกนะ “อู๊ย! มันพุทโธไม่ได้ มันจะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนี้” มันตลอดไปเพราะอะไร เพราะมันอาศัยเขาเคย

จิตนี้อยู่กับเวรกับกรรม กรรมดีกรรมชั่วมันพาดพิงเขามาตลอด แต่จริงๆ เราก็อยากจะผลัดไต่ เราก็ไม่ต้องการ แต่มันก็ต้องพาดพิงไปธรรมชาติของมัน แล้วเราพุทธานุสติ มันจะพุทโธๆ จนเป็นอิสระไง ถ้าพุทโธจนเป็นอิสระ พอมันไม่พาดพิง มันเป็นอิสระ พอดีอิสระขึ้นมา นี่สัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิขึ้นมา จิตสงบๆ แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนานะ ยกขึ้นวิปัสสนา นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่เป็นภาวนามยปัญญา ไม่ใช่จินตนาการ ไม่ใช่สัญชาตญาณ

สิ่งที่จินตนาการ สัญชาตญาณเกิดจากจิตๆ มันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นนะ เรื่องของอวิชชา เพราะอวิชชามันศึกษาเล่าเรียนมาโดยสัญชาตญาณไง แต่พอมันเป็นอิสระขึ้นมาแล้ว ถ้ามันฝึกฝนได้ มันยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาได้

ครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดมานะ ท่านจะรู้ว่าวิปัสสนาอ่อนๆ คือจิตใจมันเริ่มเดิน เหมือนเด็กๆ เด็กๆ เราสอนมันหัดเขียนได้ อ่านได้ หัดทำงานได้ จิตถ้ามันหัดทำงานได้ มันจะเกิด นี่ไง สติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ ในแนวทางสติปัญญา ๔ ในการเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง แล้วถ้ามันวิปัสสนาได้คือใช้ปัญญาได้ วิปัสสนาอ่อนๆ จากอ่อนๆ หน่อ

อ่อน หน่อของพุทธะมันจะเกิดขึ้นบนหัวใจของเรา เราฝึกหัดๆ ของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา นี่จะเป็นสมบัติของเรา

สมบัติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานให้กับสามเณรราหู สมบัติทางโลก สมบัติที่จะเป็นจักรพรรดิ สมบัติที่เป็นกษัตริย์ สมบัติที่จะได้สมบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นว่าเป็นสมบัติสาธารณะ แต่สมบัติที่เป็นอริยมรรค สมบัติที่เป็นสัจจะความจริงขึ้นมา มันเกิดขึ้นกลางหัวใจของสัตว์โลก เกิดขึ้นในหัวใจของผู้ที่ฝึกหัด กลางหัวใจคนที่มีอำนาจวาสนาใจ ถ้ามีอำนาจวาสนา

สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงานใจ เราทำงานกันในออฟฟิศ เราทำงานในที่ทำงานของเราใจ แต่เราหาที่ทำงานของใจไม่เจอ ถ้าใครหาที่ทำงานของใจ สัมมาสมาธิ นั่นละเป็นสถานที่ทำงานของหัวใจใจ เป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานจะเกิดตรงนั้น ความรู้ ความเห็นจะเกิดตรงนั้น ความรู้ความเห็นสำรอง มันจะสำรองที่นั่น แต่เราเข้าไปไม่ถึงตรงนี้กัน มันสำรองสิ่งใดไม่ได้ใจ ถ้าเราสำรองสิ่งใดไม่ได้ มันก็เป็นการเวียนว่ายตายเกิด

อนิจจัง ความคิดเกิดดับๆ มันก็คิดกันไป จินตนาการกันไป นี่เรื่องโลกๆ เรื่องโลกๆ ถ้าคนมีสติปัญญา เริ่มต้นภาวนาก็ต้องเริ่มต้นภาวนาจากตรงนี้ จากความรู้สึกนึกคิดของเรานี้แหละ ถ้าจากความรู้สึกนึกคิดเข้าไป มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นสัญชาตญาณ โลกทัศน์ๆ เราจะคว้าโลก เราจะพลิกโลก โลกคือหมู่สัตว์ โลกคือเรา โลกคือมนุษย์ โลกคือจิต แล้วมันจะพลิกโลก คว้าโลก ถ้าคว้าของมันได้มันทำของมัน

นี่พูดถึงว่าพึงธรรมๆ มันจะสูงส่งขนาดไหนมันก็เป็นสัจจะ มันเป็นแก่นของศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมอย่างนี้ พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมถึงมีรัตนะ ๒ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมก็มีพระพุทธ พระธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะพึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วใช้ปัญญาใคร่ครวญตามไปแล้ว พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ อยู่ในใจเราหมดเลย พุทธะก็อยู่ที่เรา
ธรรมะคือสัจจะความจริง อริยทรัพย์ สังฆะก็คือหัวใจที่มันเป็น

เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านบอกว่าพุทธ ธรรม สงฆ์รวมลงในหัวใจ
มันเป็นหนึ่งเดียว โอโฮ! ท่านซาบซึ้งของท่านมาก แล้วท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบ
เล่า กราบแล้วกราบเล่า กราบถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านได้รู้คั่น
มาแล้ววางธรรมนี้ไว้ แล้วผู้ที่มีศรัทธามีความเชื่อ มีอำนาจวาสนาประพฤติปฏิบัติเข้าไป เข้าไป
ถึงจุดเดียวกัน เข้าไปถึงสิ่งเดียวกันแล้วมันซาบซึ้งมาก ซาบซึ้งจากใจดวงนั้น แล้วมันอยู่ที่ไหน
ล่ะ

พระพุทธศาสนา ถ้าเป็นวัดก็ศาสนวัตถุ ถ้าเป็นพระก็ศาสนบุคคล ถ้าเป็นธรรมะก็ศาสน
ธรรม แล้วเราประพฤติปฏิบัติแล้วมันจะเข้ามาในใจเราได้อย่างไรล่ะ

เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันจะเข้ามา เข้ามาจากใจมันหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามาจน
เป็นตัวมันเอง ตัวมันเองมันพลิกแพลงของมันเอง มันพิจารณาของมันเอง เราจะมีมรรคมีผลใน
ใจของเรา เราจะมีทรัพย์สมบัติในใจของเรา เราเกิดมาเป็นชาวพุทธแล้วเราจะได้ทรัพย์สมบัติจาก
พระพุทธศาสนาที่ใครมีความสามารถขนาดไหนจะตัดดวงเอาจากพระพุทธศาสนาเพื่อเป็น
สมบัติของเรา เอวัง